

Функционисање система заштите животне средине

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске је провела ревизију учинка под називом "Функционисање система заштите животне средине". Основна сврха ове ревизије јесте давање одговора на питање како функционише систем заштите животне средине, посматрано кроз примјену основних управљачких механизма у институцијама система и степен њихове повезаности и интегрисаности.

Налази ове ревизије показују да су у функционисању система заштите животне средине изражени проблеми одговарајуће примјене расположивих управљачких инструмената и интегрисаности система по његовим елементима.

Планирање заштите животне средине на нивоу Републичке управе је вршено дјелимично, само за један дио елемената животне средине и само у одређеним дијеловима укупно посматраног периода 2013-2019. Крајем 2019. године на републичком нивоу постојала су три важећа стратешка документа из области заштите животне средине а од укупно посматраних осам, за које постоји обавеза доношења. Од пет стратешких докумената која недостају за четири су у току активности на њиховој изради или усвајању.

У највећем дијелу јединица локалне самоуправе планирана је заштита животне средине али уз значајно изражене разлике у приступу и праксама. Мањи дио јединица локалне самоуправе, и то оних већих и економски развијенијих, доносио је планове заштите животне средине као посебан документ, а већи дио је стратешком планирању заштите животне средине приступао у оквиру стратегија интегралног развоја. У оваквом приступу сектор заштита животне средине је један од три сектора планираног развоја, уз економски и друштвени сектор.

Испитивања ревизије показују да већини институција система, надлежних за одређени сегмент заштите животне средине, нису познате основне информације о стању планирања и планских докумената у тој области, а за које је надлежна нека друга од институција повезаних у систем. Истовремено одговори ових институција показују да израда свих стратешких планских аката у јединственом систему заштите животне средине и редосљед у њиховој припреми и доношењу има значајан или кључан утицај на ефикасност и квалитет израде сваког појединачног акта, било на републичком или локалном нивоу. При томе, највећи утицај на квалитет и ефикасност израде стратешких докумената за поједине елементе животне средине има Стратегија заштите животне средине, њено постојање и њен садржај са дефинисаним приоритетима у укупном систему заштите и облицима међуутицаја и интегрисаности.

Извјештаје о стању животне средине и о реализацији усвојених планских аката у тој области надлежне институције су подносиле дјелимично и повремено, посматрано у односу на дефинисани број извјештаја, њихов садржај и рокове за израду. Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, у чијој је надлежности интегрисаност система заштите животне средине, вршило је прикупљање информација и њихову анализу и упућивало их на више разних адреса, у складу са захтјевима, а најчешће у оквиру међународних пројеката за област заштите животне средине у Босни и Херцеговини. Испитивања показују да је изостанак праксе извјештавања Народне скупштине Републике Српске био присутан када је питању стање животне средине у цјелини а и када је у питању заштита појединих елемената животне средине, па и оних за које се усвајане стратегије заштите. У таквим околностима постојала је обавеза Владе да подноси извјештај о реализацији усвојених стратегија сваке три године али она није извршавана у очекиваном обиму и динамици.

Ревизија је закључила да у систему заштите животне средине није осигурана свеобухватност укупног планирања а у доношењу постојећих планских докумената недостаје примјена хијерархије, редосљеда и интегрисаности и да постојећи обим и структура извјештавања не осигуравају јасну и поуздану слику стања система и не пружају потребну основу за дефинисање адекватних мјера и приоритета у циљу побољшања стања.

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске у извјештају о ревизији учинка даје препоруке Влади Републике Српске, Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију, јединицама локалне самоуправе и Заводима надлежним за ову област, које је потребно имплементирати како би систем боље функционисао и како би тиме било омогућено постизање бољих резултата у заштити животне средине и значајнијег побољшања квалитета живота грађана.

Комплетан извјештај ревизије учинка је доступан на интернет страници Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске.